

Nõo A ja O kaupluse asemel avatakse septembris Konsum lk 2
Kokkuhoidmine on meie edu pant lk 3
Saage tuttavaks: Tõravere lasteaeda juhib Helin Sinisalu lk 3
Parimad geograafiatundjad võistlesid Nõos lk 4

Muusikakool käis Kihnus lk 4
Lasteaialood: Luke ja Nõo lasteaias aprillikuul lk 5
Munaloomkal võisteldi osavuses ja kiiruses lk 6
Kultuurisündmus: Nõo Näitetrupp üllatas jälle lk 6

Rahvaküsitlus Nõo valla toetuseks 23.–24. aprillil

Suur tänu Sulle, hea Nõo valla elanik, kes Sa osalesid rahvaküsitlusel!

Tulemused kinnitavad, et oleme ühtne, kokkuhoidev ja tugeva identiteediga kogukond.

Kogukond on oma valiku teinud, nüüd tuleb seda teha Vabariigi Valitsusel.

Nõo vallavolikogu esimees Jaanus Järveoja
Nõo vallavanem Rain Sangernebo

Küsitluspunktis nr 1 Nõo vallamajas oli eriti rahvarohke lõunatundidel. Fuajees sai oma arvamust avaldada...

Nõo Vallavolikogu kinnitas 3. mail 2017 haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmise kohta Nõo vallas 23. aprilli 2017 ja 24. aprillil 2017 korraldatud **rahvaküsitluse tulemused**.

Nõo valla vähemalt 16-aastaste hääleõiguslike elanike arv oli küsitluse toimumise hetkel **3367**. Neist **60,7%** ehk **2045** inimest avaldas oma arvamust, vastates kahele küsimusele.

Küsimusele „Kas toetate Nõo valla ühinemist Elva linna, Konguta valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu vallaga uue haldusüksuse moodustamiseks?“

jaatavalt vastanud isikute arv: **102** ehk **5,4%** küsitlusel osalenud isikutest;

eitavalt vastanud isikute arv: **1792** ehk **94,6%** küsitlusel osalenud isikutest.

Küsimusele „Kas soovite Nõo valla jätkamist iseseisva omavalitsusena?“

jaatavalt vastanud isikute arv: **1921** ehk **95,4%** küsitlusel osalenud isikutest;

eitavalt vastanud isikute arv: **92** ehk **4,6%** küsitlusel osalenud isikutest.

Kokkuvõtte tegi vallasekretär **AIRA LAUL**

...saalis aga kohalike lauljate-tantsijate esinemist jälgida ning päevajuhi Raul Vesteri (vasakul) ja Vladimir Karjalainen'i pillimängu saatel koos laulda.

Saali ees Paju Pagari kohvikus sai maiustada väga isuäratavate kookidega.

Täname kõiki Nõo valla elanikke, kes tulid rahvaküsitluses kaasa rääkima ja andsid oma hääle Nõo valla iseseisvana jätkamise toetuseks.

Meie eesmärgiks oli kutsuda üles inimesi osalema ja võime rõõmuga tõdeda, et see läks korda.

Täname ka esinejaid, kes võtsid osa vallarahva ühislaulmisest, ja kõiki neid, kes kaasa laulma tulid.

AITÄH TEILE, HEAD NÕO VALLA INIMESED! ☺

Tõravere küsitluspunkt oli avatud Tõravere lasteaias...

...ja Meeri küsitluspunkt Meeri seltsimajas. 5 x foto: KAI TOOM

vallavolikogus

Nõo Vallavolikogu järjekordne istung toimus 20. aprillil.

1. Vallaelukomisjoni koosseisu kinnitamine.

Volikogu eelmisel istungil vallaelukomisjoni esimeheks valitud Lembit Toru oli pidanud läbirääkimisi komisjoni koosseisu osas. Volikogu kinnitas 9-liikmelise komisjoni, kuhu kuuluvad volikogu liikmetest Lembit Toru, Silver Pastak, Jaanus Järveoja ning lisaks veel Marge Altin, Raili Ilves, Tõnis Kask, Kristi Voore ja Ene Mölter (vallavalitsuse esindaja).

2. Detailplaneeringu algatamine.

Vallavalitsusele oli esitatud taotlus detailplaneeringu algatamiseks Tõravere alevikus asuval katastriüksusel eesmärgiga jagada see kaheks erinevaks krundiks ja määrata uuele krundile ehitusõigus elamu ja abihoonete püstitamiseks. Et algatatav detailplaneering oli kooskõlas valla üldplaneeringuga ja kavandatud tegevused ei eelda keskkonnamõju strateegilist hindamist, siis volikogu nõustas planeeringu algatamisega.

3. Riigile kuuluva katastriüksuse võõrandamise taotlemine.

Kohalik omavalitsus võib taotle-

da riigivara tasuta võõrandamist, kui see on vajalik kohalikule omavalitsusele tema seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Ette oli valmistatud otsuse eelnõu Vissi külas Vapramäe loodusmaja katastriüksust läbiva vana Tartu-Elva maanteeõigu tasuta üleandmiseks vallale. Tee on detailplaneeringu alusel avalikult kasutatav ja selle osas on Riigimetsa Majandamise Keskusega sõlmitud leping avalikuks kasutamiseks. Nimestatud teelõik on vallale vajalik kasutamiseks avaliku teena ning Nõo-Elva kergliiklustee rajamiseks. Pärast küsimustele vastamist ning lisaselgituste saamist otsustas volikogu riigivara võõrandamise taotluse esitada.

4. Volikogu esindamine.

Seoses volikogule uue aseesi-mehe valimisega eelmisel istungil tuli volikogul muuta varasemaid otsuseid volikogu esindamise osas. Volikogu määras volikogu aseesimees Harri Kubri volikogu esindaja asendajaks Tartumaa Omavalitsuste Liidu liikmete üldkoosolekul — Omavalitsuste Päeval — ja samuti volikogu esindaja asendajaks Eesti Maaomavalitsuste

Liidu liikmete üldkoosolekul — Maa-päeval.

5. Informatsioon haldusreformist ja rahvaküsitluse läbiviimise kohta.

Vallavalitsus informeeris volikogu Vabariigi Valitsusele esitatava vastuse koostamisest. Palju sõltub vastuse sõnastuses ka rahvaküsitluse tulemustest. Arvamuse arutelu toimub volikogu arengu- ja planeeringukomisjoni koosolekul ja arvamuse osas langetab volikogu otsuse 11. mai istungil.

Vallasekretär Aira Laul andis ülevaate 23.–24. aprillil korraldatava rahvaküsitluse ettevalmistusest. Arvamust oli võimalik avaldada elektrooniliselt ja 8 küsitluspunkti. Vastavalt volikogu otsusele küsiti elanike arvamust kahele küsimusele.

6. Vallavalitsuse informatsioon.

Alustuseks rääkis vallavanem Rain Sangernebo tulumaksu laekumisest ja valla laenuvõimekusest.

Vallavalitsus on alustanud info kogumisega selles osas, kui palju võib sүgisel lasteaiakohti tegelikult puudu olla, paljud järjekorras olevad lapsed tegelikult lasteaia kohta vajavad. Vajadusel on võimalik avada täiendav rühm Tõravere lasteaias.

Nõo lasteaias on alustatud õueala uute atraktsioonide paigaldamisega. Mänguvahendite paigalduse

tähtaeg on juulis. Plaanis on ka lasteaia vee- ja kanalisatsioonitorustiku ning välisuste väljavahetamine.

Toimus vallavalitsuse ja ettevõtjate kokkusaamine, mille eesmärgiks oli ettevõtluse arengutakistuste kaardistamine.

Nõo Põhikooli vana hoone rekonstrueerimisel tehakse esimeses etapis korda klassiruumid. Töödega alustakse maikuu ning kui kõik sujub, saavad tööd teostatud suve lõpuks.

Seejärel sai volikogu ülevaate Kivilinna platsi projektla hendusest. Käesoleval aastal selle tööga veel ei alustata.

Elva Tarbijate Ühistu on alustanud Konsumi kauplusehoone ehitamist Nõo alevikku, see kerkib praegu töötava A ja O poe taha ja valmib septembris.

Istungi materjalidega saavad huvilised tutvuda valla kodulehe vahendusel.

Volikogu järgmine istung toimub 11. mail.

JAANUS JÄRVEOJA

Nõo Vallavolikogu

esimees

Vallavalitsuse tegevusest aprillikuul

Tänases leheloos heidame pilgu vallavalitsuses jürikuul otsustatule. Istungite protokollid ja avalikustamisele kuuluvad korraldused on avatavad Nõo valla veebilehel aadressiga www.nvv.ee.

Üldküsimustes otsustati

— korraldada avatud hankemenetlus „Nõo-Elva jalg- ja jalgrattatee II etapi projekteerimine“;

— moodustada komisjon Nõo vallas noorsootöö kvaliteedi hindamisel enesehindamise läbiviimiseks. Komisjoni tööülesanneteks on andmete kogumine, hindamisvormide täitmine, enesehindamisega seotud seminaridel ja teistel kokkusaamistel osalemine, muud eeltoodud ülesande täitmisega seotud tegevused;

— määrata valla elanike arvamuse väljaselgitamiseks 23. aprillil 2017 ja 24. aprillil 2017 korraldatava rahvaküsitluse läbiviimiseks komisjonide koosseisud (8 küsitluspunkti);

— eraldada konkursile „Nõo valla Omaalgatuse Fondist rahalise toetuse taotlemine“ rahalist toetust projektide rahastamiseks alljärgnevalt:

* Seto lauluselts Kullakõso — „Kultuurireis Peterburi“ — 400 eurot,

* Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutus — „Kunstilaager Vapramäe loodusmajas 2017“ — 684 €,

* Meeri Küla Arendamise Selts —

„15 aastat üheskoos“ — 300 €,

* Sihtasutus Luke Möis — „Laste teatrilaa ger Luke mõisapargis koos teatrietendusega 2017“ — 624 €,

* Guerrilla Kunstide Trupp — Valguse Festival 2017 — 992 €;

— maksta toetusi sportlastele.

Sotsiaalküsimustes

— otsustati kinnitada avalduse vorm raske ja sügava puudega lapsele sotsiaalteenuse osutamise toetuse taotlemiseks;

— otsustati maksta toetusi abivajajatele põhjendatud taotluste alusel;

— tegeldi erinevate sotsiaaltöö valdkondade küsimustega (eestkosteküsimused, lastekaitseküsimused jms).

AIRA LAUL

vallasekretär

tasub teada

Nõo A ja O kaupluse asemel avatakse septembris Konsum

Juba selle aasta septembri lõpuks saab Nõo 300 m² A ja O kaupluse asemel uue, 590 m² müügipinnaga Konsumi.

Uue kaupluse projekteerijaks on Tartu Arhitektuuribüroo ja ehitajaks Ehitustrust.

Elva Tarbijate Ühistu investeringu suurus Nõo Konsumisse on 1,2 miljonit eurot.

Kindlasti on ostjad juba märganud segadust ja suuri masinaid Nõo A ja O kaupluse ümber, sest ehitusega on algust tehtud. Uus kauplus ehitatakse praeguse A ja O kaupluse taha. Praeguse A ja O kaupluse sulgemine toimub esialgse graafiku kohaselt augustikuu algul. Vana kauplus lammutatakse ja selle asemele ehitatakse uue Konsumi parkla, kuhu tuleb 35 parkimiskohta.

Nõo Konsum hakkab pakkuma praegusest laiemat kaubavalikut nii toidukaupade kui ka esmatarbekaupade osas. Lisanduvad valik tööstuskaupu, kohapeal küpsetatud saiakesed ja pitsad.

Laiem kaubavalik ja Konsumi ketimärk toovad kaasa ka tunduvalt suurema kampaaniatoodete hulga. Kui senises A ja O kaupluses oli soodushinnaga tooteid ~150 toodet kuus, siis Konsumis hakkab see olema ~500 toodet kuus. Lisaks ka laiem valik hooaja- ja tähtpäevadega seonduvaid kaupu.

Ka Konsumis kehtivad Säästukaart ja Säästukaart+. Püsikliendikaardiga Säästukaart saate osa parimatest pakkumistest, hoiate kokku raha ja kogute iga ostuga boonuspunkte. Säästukaart+ võimaldab lisaks veel maksta ostude eest, võtta välja sulara ha kaupluse kassast, koguda rohkem boonuspunkte, saada kõige paremad hinnad. Konsumist on võimalik osta Coop kinkekaarte, mida saate kasutada kõikides Coop kauplustes, lisaks Konsumitele ka Maksimarketites ja E-Ehituskauplustes.

Konsumis jätkavad tööd juba A ja O kauplusest tuttavad töötajad. Lisandub 3 töökohta.

Vabandame ette võimalike tekkivate ebamugavuste pärast ja ootame teid uues, sүgisel avatavas kaupluses.

KÜLLIKI KULL

Elva Tarbijate Ühistu turundusjuht

vallavalitsuses

Ehitusküsimustes otsustati

— anda ehitusluba M. Lipu tn 3 asuvale kinnistule üksikelamu püstitamiseks;

— anda kasutusluba Nõo alevikus Voika tn 18 asuva ehitise laiendatud osale;

— anda projekteerimistingimused:

* Tamsa külas asuvale Reisa katastriüksusele üksikelamu ja abihoonete püstitamise projekteerimiseks,

* jalg- ja jalgrattatee projekteerimiseks Nõo vallas riigitee nr 22154 Aiamaa–Nõo km 0,015-236 teemaale või selle kaitsevööndisse.

Maaküsimustes otsustati

— määrata:

* Järiste külas asuvale maa-alale lähiaadressiks Aiamaa–Nõo jälgtee ning sihtotstarbeks transpordimaa. Nõustuda maa riigi omandisse riigi maareservina,

* Voika külas asuva Sarapuu katastriüksuse jagamise käigus tekkinud katastriüksuste nimed (Sarapuu

ja Sirveli) ja sihtotstarbed (vastavalt elumumaa ja maatulundusmaa),

* Luke külas asuva Agalipõllu katastriüksuse (pindalaga ~13,37 ha) jagamise käigus tekkivate katastriüksuste nimed Agalipõllu, Kase ja Viinamärdi-Luke tee L4 ning sihtotstarbed vastavalt maatulundusmaa, elumumaa ja transpordimaa,

* Nõo vallas Voika külas asuva Vana-Lombi katastriüksuse jagamise käigus tekkivate katastriüksuste nimed ja sihtotstarbed — Vana-Lombi (~8,16 ha, maatulundusmaa) ja Önne (~15,16 ha maatulundusmaa);

— muuta 6. veebruari 2017 korralduse nr 35 preambulit, kuna osutus vajalikuks teha täpsustusi teenindusmaa määramise osas.

Keskonnaalastes

küsimustes otsustati

— moodustada komisjon hajakasutuse programmi rakendamiseks Nõo vallas ja määrata asendusliikmed;

— kooskõlastada HKP OÜ jäätmeloa taotlus.

Elektroonikajäätmete kogumisringile registreerimine

Juunikuus on võimalik tasuta üle anda suuremõõtmelisi elektroonikajäätmeid, nagu näiteks pliit, külmkapp, pesumasin, teler. Huvilistel palume **hiljemalt 12. juuniks** teatada vallavalitsusele (merike@nvv.ee, tel 745 5332) äraantava elektroonika loetelu, asukoht ning kontaktisiku telefoninumber. Pärast registreerimisaja lõppemist anname kõigile huvilistele teada kogumisringi toimumise täpse kuupäeva. Äraviimise päevaks peavad jäätmed olema toodud kas ukse või värava juurde, kuhu on suuremale veokile tagatud ligipääs.

Detailplaneeringu algatamine

Nõo Vallavolikogu algatas 20. aprilli 2017 otsusega nr 128 Nõo vallas Tõravere alevikus Observatooriumi tn 14/2 asuva kinnistu detailplaneeringu ning kinnitas planeeringu lähteseisukohad. Planeeritava ala pindala on ca 5,4 ha. Detailplaneeringu eesmärgiks on jagada katastriüksus kaheks krundiks ja määrata ehitusõigus elamu ning abihoonete püstitamiseks. Planeering on kooskõlas kehtiva Nõo valla üldplaneeringuga. Uuringute vajadus puudub.

Nõo Vallavalitsuse telefonid ja vastuvõtuajad

Kantselei	513 9123	Maaosakonna juhataja	745 5504
Kantselei, vallavanem	745 5108	Maaosakond	745 5434
Vallasekretär	745 5303	Keskkonnaosakond	745 5332
Elanikeregister	745 5335	Finantsjuht	745 5002
Sotsiaalosakonna juhataja	745 5475	Raamatupidamine	
Sotsiaalosakond	745 5004		745 5360, 745 5003

Vastuvõtuajad: T kl 9–12 ja 13–16; R kl 9–12

Vallavolikogu esimehe vastuvõtuaeg teispäeval kl 15.15–16.00 vallamajas.

pane tähele!

Mais saab PRIAst taotleda pindalatoetuseid

02.–22. mail saab PRIAst taotleda pindalapõhiseid otsetoetusi, üleminekutoetusi ja Maaelu arengukava pindala- ning loomapõhiseid toetusi. Hilinenult on võimalik taotlust esitada kuni 16. juunini, kuid siis vähendatakse toetust 1% iga hilinenud päeva eest.

Enne taotlusvooru algust saab e-PRIA-s joonistada põlde ning avatud on taotluste eeltäitmine. Eeltäidetud taotlusi sai ära esitada alates 2. maist.

Alates 1. aprillist sai e-PRIAs joonistada poollooduslike koosluste alasid ning edastada Keskkonnaametile kooskõlastamiseks, 2. maist sai koosluste alad taotlusele ja PRIAle esitada.

Selle aasta suuremad muudatused

Varasematel aastatel juba rakendatud toetusmeetmetele on lisandunud kaks üleminekutoetust (põllumajanduskultuuri üleminekutoetus ja heinaseemne üleminekutoetus), mida saab taotleda 2010. aastal määratud toetusõiguste alusel, täpsem info toetusõiguste kohta on PRIA kodulehel www.pria.ee.

2017. aastal ei pea põllumajandusmaa hooldamisel hekseldatud rohtu kokku koguma.

Taotlejad, kes peavad täitma rohestamise nõudeid ja kelle kasutuses on 2017. aastal püsirohumaatagasisirajamise kohustuse arvutamise aluseks olnud maad, ei tohi püsirohumaad rohkem üles harida ja vajadusel peavad ülesharitud püsirohumaad tagasi rajama määratud hektarite ulatuses. Tagasisirajavad püsirohumaad tuleb taotlusel märkida maakasutustüübiga TAR. Nõude täitmata jätmisele järgneb rohestamise toetuse vähendamine.

Maastikuelementidena säilitamisele kuuluvate toetusõiguslike kraavide pindala arvestatakse alates 2017. aastast koos nende serval ja nõlval ning serva ja põllu vahel oleva puittaimestikuga kuni 12 m laiusest. Metsaäärse kraavi pindala hulka arvatakse üksnes kraavist põllu poole jääv puittaimestik, kraavi põhi ning metsa poole jääv nõlv kuni servani. Kraavi põhi, põllupoolne nõlv ja serv peavad olema visuaalselt tuvastatavad.

Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetuse (PKV) puhul on pirnipuu minimaalne istutustihedus muudetud 270 puult 100 puule ha kohta. Viinapuul, kultuurmüstikas, kultuurjõhvikas, ebaküdoonia ja aroonia ei ole enam PKV toetusõiguslikud. PKV toetusõiguslike kultuuride hulka on lisatud valge peakapsas, lillkapsas, spargelkapsas ehk brokoli, nuikapsas, lehtkapsas, brüsseli kapsas ja hiina kapsas.

Pirnipuude minimaalset istutustihedust on sarnaselt PKV otsetoetusega muudetud ka mahetoetuse (MAH) ning keskkonناسöbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse (KSA) toetuse puhul.

KSA toetatavate kultuuride loetelu täieneb nelja uue kultuuriga — harilik sarapuu, sõdava kuslapuu, kurdlehtine kibuvits ja harilik pihlakas. Samadele kultuuridele kehtestati mahetoetuse puhul istutustihedused.

Ravim- ja maitsetaimede kultuuridena ei ole enam toetusõiguslikud harilik kurgirohi, kõrvenõges, harilik orashein, harilik sigur ja harilik viilill. Keskkonناسöbraliku majandamise (KSM) mesilaste korjealade rajamise lisategevuse toetuse määr tõuseb 193 euron hektari kohta aastas.

Taotluse esitamine

Toetusi tutvustavaid materjale ja taotlusvorme PRIA klientidele koju ei saada. Info meetmetega seotud nõuete ja toetuste taotlemise kohta avaldame kodulehel (vt rubriike *Taimekasvatus*, *Loomakasvatus*, *Nõuetele vastavus*) ja info täieneb jooksvalt, kui ilmuvad täiendustega määrused. Nõuded on põhjalikult selgitatud juhendites „Abiks taotlejale“. Infomaterjale võib küsida ka PRIA maakondlikest teenindusbüroodest.

PRIA soovib toetustaotluse täita elektrooniliselt vanas e-PRIAs <https://epria.pria.ee/epria/>, vt „Teenused“ menüüs alajaotus „Pindalatoetused“.

Kes ei ole veel PRIA klient või kliendiandmeid on vaja muuta, saab need toimingud teha uue e-PRIA teenuses „Kliendi andmed“. Pindalatoetuste taotlemisega seotud e-teenuste kasutamiseks on vaja ID-kaarti koos paroolidega või Mobiil ID-d, samuti saab siseneda pangaparoolidega Eesti.ee kaudu.

Toetuste taotlemist e-PRIAs kergendab iga toetuseliigi juures leitav lisa info, mis annab taotlejale teada tema kohustuste või toetusõiguste andmed. Samuti teeb süsteem esmased kontrollid nõuete osas. Taotlejale kuvatakse erinevaid teateid taotluses esinevate ebatäpsuste kohta ning tal on võimalik oma taotlust veel muuta.

Teenindusbüroodes saab kasutada e-PRIA kliendi arvuteid ning paluda juhendamist büroo töötajalt. Infot võib küsida otsetoetuste infotelefonil 7377 679.

Ka tänavu on võimalik kõigil pindalatoetuste taotlejatel pöörduda taotluste vastuvõtu perioodi ajal konsulentide poole e-PRIAs kasutamise tasuta juhendamise saamiseks. Nõuandekeskuste ja konsulentide kontaktid leiate aadressil <http://www.pikk.ee/>.

Kes ei esita taotlust e-PRIAs, võib selle saata digitaalselt allkirjastatult aadressil info@pria.ee, viia või postitada teenindusbüroosse või PRIA keskuse aadressil.

Soovitame taotluse täita juba aegsasti ning mitte jätta seda viimastele päevadele!

Alates 2018. aastast on võimalik pindalatoetuseid taotleda ainult e-PRIA kaudu.

PRIA TEABEOSAKOND

Tõravere supluskoht korrastatud

Mai alguses lõpetati Tõravere sauna taga tiigi ääres asuva ujumiskoha korrastamine. Ujumiskoha oluliseks osaks on olnud puidust platvorm koos vettähüppevõimalustega. Platvorm oli aja jooksul lagunenu d ja muutunud ohtlikuks, aga metallosad olid korralikud ja piisas üksnes uute puitkonstruktsioonide ehitamisest. Ehitustööd teostanud OÜ Raian rajas ohutuse suurendamiseks ka piirde platvormi äärtes. Tagasi pandi ka eelmisel aastal paigaldatud veeohutusplakat koos päästerõngaga. Ujumisel palume olla endiselt tähelepanelik ja oma võimeid mitte üle hinnata. Head kasutamist!

SVEN TARTO

keskkonnaosakonna juhataja

Kokkuhoidmine on meie edu pant

Võib küll öelda, et 23. aprill (lisaks ka 24. aprill) oli Nõo rahvale üks kauaoodatud päev. Nendel päevadel toimusid kaheksas erinevas paigas üle valla rahvaküsitlused teemal, kas jätkata tulevase Elva suurvalla koosseisus või hoida iseseisvust.

Haldusreformiga seotud asjaolusid on nii vabariiklikul kui kohalikul tasandil vaagitud aktiivselt juba 2016. aasta algusest saadik. Kahjuks pole aga paljude kõneluste käigus veel ühegi Nõo valla jaoks vastuvõetava lahenduseni jõutud.

Kas jüripäev tõi siis selgust? Kas muistse jüriöö ülestõusu leegid ulatusid meie inimeste südameteni ja panid neid oma sõna kaasa ütleva?

Minul endal oli sel päeval kohe pidupäevatunne. Sisemine õhin tõukas mind tagant, et saaks rutem oma „jaa“ välja öelda. See oli omamoodi isikliku eksistentsialismi määratlus. Teel vallamaja poole seirasin ümbrustki teise, hoopis soojema pilguga ja mõte toksis „Meie omal“. Inimhingele on ju nii iseloomulik kinni hoida kõigest vanast ja harjumuspärasest, mis on turvaline ja teada. Määramatus kaugemas tulevikus tekitab ikka hirmu ja vastuseisu. Küllap olen minagi alalhoidlik ja ettevaatlik. Hajumine suures massis muudab meid sipelgasarnaseks ja meie tähendusest ja omapärasest ei pruugi aastate pärast enam midagi järel olla.

Aga päev ise oli kindlasti meeltülendav ja rahvarohke. Vallamajast väljus kepi toel Kalju (80) ja oli otsustavust täis: „Muidugi käisin ma oma jaa-sõna andmas, kuidas siis muidu! Meil siin kõik tunnevad kõiki, kindel tunne!“

Vallamaja küsitluspunktis ei katkenud rahvavool hetkekski. Kella ühest oli saalis aga kutse ühislaulmisele. Vallavanem Rain Sangernebo tervitas kokkutulnuid ja innustas oma rahvast valla tuleviku eest seisma. Ja meie üks vanimaid elanikke Ilja Stepanov (93) astus rahva ette ning tema soojad sõnad innustasid omakorda vallarahvast kokku hoidma ja iseseisvaks jääma. Et meie inimesed võiksid ühistunnet ja ühtekuuluvust veelgi vahetumalt kogeda, olid oma kunstilist loomingut demonstreerimas meie tiptpegijad — Madelini ja Tähetari tantsijad, Vana Tantsu Klubi vaprad tantsupaarid, samuti hõbehääline segakoor Vega. Võime uhkusega tõdeda, et meie kandi mehed-naised on nii pühendunud ja oma talendi ja loomingu kaudu meile nii tasemel etendusi pakuvad.

Ürituse eeskõneleja Raul Vester viis kuulajad 150 aasta tagusesse aega, mil Nõos sündis esimene meeskoor. Akordionil musitseeris Vladimir Karjalainen. Helipuldi taga oli Vello Tellisaar.

Ühislaulmine jäi küll tasaseks, sest saalisolijad olid veidi häbelikud, et oma häält kõlada lasta. Aga oli niisamagi mõnus istuda, üldrahvalikke laule kõlarist kuulda ja ekraanil sõnu sihtida — saalis valitses ühepere-tunne.

Fuajees oli avatud Paju Pagari kohvik hõrgutavate küpsetistega.

Ühislaulmise järel olime aga kolmekesi — vallavanem Rain Sangernebo ning vallalehe toimetajad Kai Toom ja Milvi Pensa — ringreisil ja külastasime kõiki teisi rahvaküsitluspunkte, et saada aimu, kuidas asjad sujuvad.

Kõikides kohtades olid komisjoniliikmed väga toimekad ja abivalmilt häälestatud. Kahe päeva raames oli küsitluspunktidest ametis 66 vabatahtlikku, kes olid eelnevalt mitmel korral osalenud instrueerimisel ja hiljem lugesid ka hääli kokku.

Küsitluspunktidest Nõgiaru raamatukogus, Meeri seltsimajas, Tõravere lasteaia, Laguja külakeskuses, Tamsa sotsiaalmajas, Luke raamatukogus, Vapramäe loodusmajas täheldasime komisjoniliikmete kommentaari-de, et rahva häälestatus valla iseseisvana jätkamise osas on valdav.

Tõsine päev segunes huumoriga. Näiteks üks aktiivne isa oli käsutanud ka oma 16-aastase poja valima. Naisperet ei õnnestunud kaasa võtta — nemad olid juba e-hääletusel oma sõna öelnud!

See, et nüüd ka 16-aastased võisid oma sõna öelda, oli nii mitmeski küsitluspunktis noored kohale toonud.

Mitte kõikjal ei kiirustanud hääletajad kohe minekule, vaid sooviti ka arutleda valla arengu üle pikemalt ja hea oli, et komisjoniliikmed said siis ka põhjalikke vastuseid anda.

Imetlusväärne oli, et ka väga kõrges eas kodanikud (üle 90) olid soovinud ise kohale tulla ja ise oma hääle anda — nii autoriteetseks pidasid inimesed seda võimlust.

Tänaseks on küsitlusandmed põhjalikult üle vaadatud ja rahvale esitatud. Kokkuvõtlikud arvud on toodud vallalehe esimesel leheküljel.

Arvudest järeldub, et rahva osalusprotsent oli üle ootuste kõrge. Valdav otsustus oli valla iseseisva jätkamise poolt. Tänu kõikidele vastanutele!

Nõo valla elanikud näitasid, et nad suudavad otsustavatel momentidel ühiselt välja tulla. Selle taga on rahva usk oma valitud teesse, lootus, et vallajuhid püsivad õigel kursil ja iseseisev Nõo vald jätkab oma eduloo kirjutamist.

Fotosid vt lk 1.

MILVI PENSA

Kuhu lähed, Nõo?

Vihmasel ja hallil talvehommikul, kui on eriti igav, haarab mind ringikondamise tung. Külasthan kolikambrit, kus ootavad paremaid aegu vanad raamatud. Näppu jäi 1959. aastal trükitud raamat „Eesti NSV“. Esialgu arvasin, et sellel raamatul pole mulle midagi rääkida, kuid eksisin. Sõnum oli nii võimas, et pidin hakkama kirjutama.

Esiteks oli püha pärnahiis ja maarahvas, kes püha hiit austas. Hiis võis asuda praeguse kiriku ja bussijaama kohal; muistsete elanike asula oli pärit 9. sajandist, asetsedes piimaühistuhoone, Järve tänava, Kooli tänava ja Nõo oja vahelisel alal. See on arheoloogiliselt tõestatud. Kahjuks puuduvad kinnitused hiie kohta, kuid olulisemates paikades hiied asusid ning Nõo oli väga oluline paikkond.

13. sajandil kuulus Nõo piirkond Ugandi maakonna Tarbatu kihelkonnale. 1224. aastal oli Ugandi sakslaste poolt täielikult vallutatud ning moodustati Tartu piiskopkond. Et maarahva usku välja juurida, oli uutel isandatel kombeks oma pühakodasid püstitada endiste hiite asemele. Niimoodi võis ka Nõos sündida.

„Nõo kirik on üks vanemaid kirikuid Lõuna-Eestis“ — nõnda kirjutavad üksmeelselt teatmeteosed. Täpsustame: Nõo kirik oli esimene võimas kivist maakirik endises Ugandi maakonnas, Tartu piiskopkonnas (väheseid puust kabeleid ja kirikuid ehitati paljudes kohtades). Põhjuste, miks esimene kivikirik Nõkku püstitati, võis olla mitmeid: Nõo piirkond kuulus toona Tartu toomkapiitlile, seetõttu oli siin ehk saksa vastasus suurim; siin võis olla palju jõukamat elanikkonda; võib-olla oli siin asunud maarahva muistne usukeskus. Kõik variandid on võimalikud.

1300. aastaks oli kirik valmis. Kirik oli võimsalt muljet avaldav ning on tänapäevalgi oma esialgse ilme peaaegu säilitanud. Lisatud on torn (1819) ja 1870. aastal suurendati aknaid. Nõo kirik oli kindluskirik. Redupaigana oli siin ette nähtud ruum võlvidel, kuhu pääses loode-nurgas asuva kivitrepi kaudu. Et vaenlane ei saaks kaitsjatele järgneda, algas see trepp 3,5 meetri kõrguselt põrandast. Nõo kirik oli aga kohandatud ka aktiivseks kaitseks. Akende avad paiknesid kahe meetri võrra kõrgemal kui praegu ning nende taga oli kaitsekäik. Lõuna-portaali (peasissekäigu) kohal oleva akna kõrval on kaks eenduvat kivi.

Omal ajal asus siin, ukse kohal, ärklisarnane ehitus, mille pörandas oli ava, kustkaudu ründajaid võis „kostitada“. Lääneportaali kohal olevat asunud väike viilutorn, mis kaitsnud sealset sissekäiku.

Alles 1483. aastal moodustati Nõo kihelkond. 1507. aastal keelati maarahval relvakandmisõigus. See tähendas Vana-Liivimaa lõppu. Ime läbi püstiti veel pool sajandit.

1558. aastal algas Liivi sõda. Veel samal aastal kaotati venelastele Tartu, Narva ja Rakvere. 1559. aastal üritati venelaste vastu rünnakut, et kaotatud linnad tagasi võita. Nõo kiriku juurde tekkis sõjaleer — midagi staabi taolist — siin olid laagris ordu peaväed eesotsas ordumeistri G. Kattleriga. Venelasi võidetigi ühes suuremas lahingus — sealjuures olevat tapetud tuhat venelast, lisaks oli palju vangilangenuid ja sõjasaaki. Sõja lõpuks, 1583. aastal, läks Nõo ala Poola võimu alla.

Poola ajal haldasid Nõo kihelkonda katoliiklikud jesuiidid. Kuri kuulsad jesuiidid õppisid ära maarahva keele, mistõttu nad suutsid ristiusku populariseerida. Poola ajast on teateid, et Nõo oli palverännakute kohaks. Kujutage ette: Nõo oli nagu väike Vatikan, kuhu saabus palvetajaid üle riigi. Palverännakute kohaks võis Nõo olla varemgi: vast poolakad teatasid faktist esimesena.

Vana hea Rootsi aeg algas 1629. aastal. Oli hea aeg, sest polnud sõdasid. Maarahvas kosus, ka relvakandmisõigus taastati.

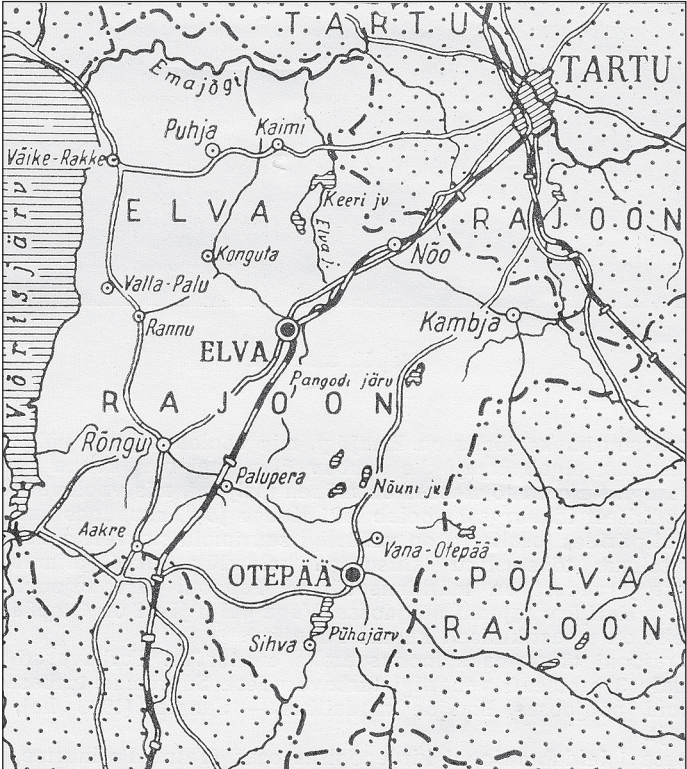
1700. aastal algas Põhjasõda. 1701. aastal oli juba formeeritud Nõo maapataljon, mis koosnes enamasti kohalikest ning kuhu kuulus 400 meest. Kaitsti kodukohta ja Tartu linna. Kui Peeter I väed 1704. aasta juulis Tartut ründasid, oli Nõo maapataljon kaitsekohad sisse võtnud linnamüüri taga vastu Emajõe (Botaanikaiaia kaarsillani). Pataljon võitles vapralt, kuigi Tartu vallutati.

1721. aastal oli kogu Eesti ala Vene võimu all. Sõdasid välisvaenlastega polnud, kuid alguse sai vastasseis maarahva ja mõisnike vahel. Nimelt oli Baltisaksa aadel saanud Vene võimudele usumatult head alistumistingimused, et maarahvast orjastada (Rootsi ajal oli vastupidi, mõisnike võimu kärbiti).

Maarahvas end kaua mõnitada ei lasknud, vaid hakkas „rahvuslikult ärkama“. Nõo kihelkond oli toona väga aktiivne ärkaja. Tartu maakonnas oli vaid Otepää kihelkond ärksam.

Juhan Liiv kirjutab: „Ükskord on Eesti riik“. Ja riik tuligi, 1920. aasta

haldusreformist

Omaaegne Elva rajoon. Raamatust „Eesti NSV“ (1959)

Tartu rahuga. Nõo kihelkonna ohver oli 14 langenud sõdurit.

Aitab! Mitte sellest ei tahtnud ma kõnelda. „Eesti NSV“ 1959. aasta väljaannet sirvides tekkis mul *déjà vu* tunne. See on kunagi olnud: Tartu oblasti Elva rajoon. Toonase Elva rajooni kaarti silmitsedes näeme, et Elva rajooni ja kavandamisel oleva Elva suurvalla piirid langevad suures osas kokku, lahknevad vaid lõuna- ja kagupiiri. Elva suurvallal oleks vaid veidi väiksem, kuid piisavalt suur, et teda ebaefektiivselt hallata.

Elva rajoon eksisteeris 1950–1962. Kaua kestab Elva suurvall? Nõo valla lahustumine suurvallas oleks häving, tühiseks muutumine, identiteetide kadumine. Kuidas oleks nõukogudeaja suursaavutuse, Nõo haridustempli nimi uues valas — ei taha kuulda! Tõravere uurimisasutuse kuulsuse omandaks kuulsusetult Elva. Nõo ajalooannalidesse võiks kirjutada, et ühe korra on nõukogude kosmonautide buss Tõravere lapsi Nõo kooli sõidutanud — kuid kas sel on enam mõtet?

Olen haldusreformi asjus mõningatelt inimestelt arvamust küsinud. Enamik on reformi vastu; paljud on erapooletud, sest midagi ei muutu; vaid mõni üksik loodab ühekorde rahasüsti peale. Minule aga meeldib elada ikka koduvallas. Vaa-

dates Nõo aleviku peale linnulennult, hakkab keset nõuka-aegset asumit silma monumentaalne kirik, mis oleks nagu taevast alla kukkunud. Peaaegu kõik ehitised on puust. Mis imelikud puu-eestlased, puufanaatikud on siin elanud? Ka Pätsuaegne koolimaja ehitati puust ning on nüüdseks hävinud. Kuid see ongi maarahva ehitus- ja elustiil: praktiline, lihtne ja soe. Kirikus ju keegi elada ei tahaks.

Lõpetuseks pildikene koolipõlvest. Nõo keskkooli aula, 1975. Algasamas on korvpallikohtumine Nõo ja Elva keskkoolide vahel. Marakratiid — mina nende seas — on koha sisse võtnud loozis ehk ronimisredeli otsas. Õhk säriseb pingest. Platsile jooksivad karvaseid Elva lõnguseid võtab vastu kõrvulukustav vilekoor; vaatamata sellele mõtlen sisimas, et ega me neile „ilumeestele“ vist vastu saa. Ometigi, tänu koduseinte toetusele, Nõo võitis. Ka väike koht võib olla tugev!

INDREK KALVET
põline
Nõo valla elanik

saage tuttavaks

Tõravere lasteaia dirktor Helin Sinisalu. Foto: MILVI PENSA

Tõravere lasteaeda juhib Helin Sinisalu

Alates 1. märtsist 2017 on Tõravere lasteaia direktoriks Helin Sinisalu (33).

Helin Sinisalu on lõpetanud Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna 2013. aastal. Pärit on Helin Valgamaalt. Varem on ta töötanud lasteaia liikumisõpetajana, lastesõimesõpetajana. Viis aastat töötas ta Valgamaal Sooru lasteaia direktorina.

Praegu elab Helin perega Tartus. Abikaasa Kaarel on ehituses projektijuht. Poeg Gerret (8) on Tartu Veeriku Kooli esimene klassi õpilane. Tütar Clara-bel (2) käib lastehoius.

Kaks kuud on ühtpidi lühike aeg, samas aga küllaldaselt piisav, et saada aimu kolleegidest, lastest ja nende vanematest ning teada-tunda Tõravere lasteaia eluolu.

Töötajaid on direktoriga kokku kaheksa. Liitühmas vanuses 2–7 aastat käib 20 last.

Kohtumisel direktori kabinetis mõjub Helin Sinisalu väga avatult ja soojalt: „Mind on küll kaastöötajate poolt väga hästi vastu võetud! Tunnen siin end nagu omade keskel. Tulen iga päev rõõmuga tööle!“

Oleme leidnud ühise keele, meie põhimõtted, vaated on samad.

Soovin, et kõik suhtleksid minuga kui võrdsed partnerid, mulle isiklikult ei meeldi ülevallt alla juhtimine.

Meil on siin palju tore-daid lapsi, nad annavad meile kõigile energiat. Arvan, et igal lasteaiaajal on peaks säilima omamoodi lapsemeelsus, teisiti ei oleks laste kõrval töötamine mõeldav.“

Direktor valgustab põgusalt möödunud perioodi üritusi. Avatud uste nädalal käisid osad lapsevanemad oma elukutset tutvustamas. See nädal ei ole veel lukus, ka ülejäänud lapsevanematele on pakkumine jät-

kuvalt jõus.

25. mail toimub lasteaia kevadpidu, kus kõik lapsed saavad esineda. Proovid käivad aktiivselt juba praegu, kõrvalruumidest kostuski laste lauluhääli.

1. juunil on kavas avada aga ülelasteaialine kevadlaad, kus toimub rohe-vahetus, aga kuhu saab tuua ka hoidiseid, küpsetisi jne.

„Kevadlaada korraldamise ja läbiviimise on enda õlule võtnud meie tublid lapsevanemad!“ kiidab direktor.

Aitäh! Sooja ja päikselist kevadet kogu Tõrukese-perele!

MILVI PENSA

oh kooliaeg, oh kooliaeg...

Maastikuvõistluses osalejad gümnaasiumihoone ees

Parimad noored geograafiatundjad võistlesid Nõos

Nii mõnelegi Nõo elanikule võis reedene päev 5. mail tunduda tava- päratu, kui nähti kümneid ja kümneid õpilasi asulas ringi jooksmas, kompass kaelas, midagi mõõtmast ja joonestamas. Need olid vabariigi parimad õpilased geograafiatundmises. Nimelt toimus 5.–6. mail geograafiaolümpiaadi lõppvoor Nõos.

Igal aastal saavad nutikamad õpilased ennast proovile panna erinevatel ainevõistlustel ja olümpiaadidel. „Jõukatsumine“ algab tavaliselt koolist, kus toimuvad ainealased koolivoorud. Nii saavad kooli paremad edasi piirkonnavooru, kus võistlevad teiste Tartumaa koolide parematega. Sealt edasi jõuavad õpilased vabariiklikku vooru ehk lõppvooru. Enamasti koostatakse lõppvooru pääsenute nimekirja üldjärjestuse alusel ehk mitte alati ei pääse maakonna parim lõppvooru. Kui üldiselt toimuvad lõppvoorud Tartus või Tallinnas, siis geograafiaolümpiaadi lõppvoor toimub igal aastal erinevas Eesti paigas. Seekord võistlesid parimad Nõos.

Olümpiaadi avas Nõo Põhikooli poistekoori meeleolukas esinemine. Avamisel tutvustati kahe päeva tegemisi ning võistlusreegleid. Geograafiaolümpiaadi lõppvoor on kaheosaline: kirjalik voor arvutikeskkonnas ning maastikuvõistlus õues. Ringijooksavad õpilased alevikus sooritasidki erinevaid ülesandeid maastikuvõistluse raames. Õpilased pidid mõõtma puude kõrgust, määrama kiriku katuse kaldenurka, koostama lihtsamaid plaane, määrama vahemaasid ja asimuuti ning veel palju muud. Gümnaasiumiõpilastel oli lisaks ka väike planeerimisülesanne.

Lisaks võistlemisele käidi õppeekskursioonil Tartumaal, kuulati loenguid ning külastati Tõravere observatooriumit. Ilmad olid kahel päeval suurepäraseks ja soosisid häid tulemusi maastikuvõistlusel ning head tuju reisil.

Nõo Põhikoolist osalesid võistlustel Torm Kruuse 7. klassist ning Helena Šults 8. klassist, Nõo Reaalgümnaasiumist osalesid Annika Jaakson, Ketlin Õunap, Hendrik Eerikson ning Oliver Kütt. Meie parimat — Hendrik Eeriksoni — tunnustati III järgu diplomiga.

Kokku osales võistlustel üle 100 noore Eesti erinevatest koolidest. Tublimate autasustati hinnalise raamatuga ning parimad osalevad Baltimaade geograafiaolümpiaadil ja rahvusvahelisel geograafiaolümpiaadil, mis sellel aastal toimub Belgradis.

Järgmisel aastal aga kohtuvad Eesti parimad geograafiatundjad juba kusagil teises Eesti paigas.

MAIRI KÜBERSON

NPK ja NRG geograafia õpetaja

Tule Nõo Muusikakooli ansamblipäevadele 2. ja 3. juunil!

Osalema on kustunud kõik muusikahuvilised olenemata vanusest ja pillimängu kogemusest.

2. juunil algusega kell 13.00

Muusikateraapia töötuba — juhendaja Karmen Linnamägi

Koosmäng ja kokkukõla. Muusikaterapeut Karmen Linnamäe juhendamisel tutvutakse erinevate omanäoliste pillidega (sealhulgas muusikateraapias kasutatavad pillid) ja pannakse need koosmängus kokku kõlama. Musitseerides ja improviseerides luuakse kontakt iseenda ja teistega ning tekib hea sünergia.

Viisikandle õpituba — juhendaja Vaido Petser

Viisikannel on muusikainstrument, mis on jõukohane ka neile, kes igapäevaselt pillimänguga ei tegele. Kandlekeelte alla paigutatud noodilehe abil on mängimine võrdlemisi lihtne, nii mõnigi võib avastada endas muusikapisiku. Juhendaja Vaido Petseri abiga õpitakse mängima 2 kuni 4 muusikapala ning esitatakse need ansamblipäeva kontserdil.

Roopillide valmistamise töötuba — juhendaja Tarmo Kivisilla

Tarmo Kivisilla juhendamisel saab iga osaleja meisterdada valmis ühe roopilli. Üheskoos mängitakse viise ning juhendaja räägib rahvalike puhkpillide ajaloost.

3. juunil kell 12.00

ansamblipäevade pidulik lõpetamine kontserdiga

Osalustasu 20 eurot, ööbimisega koolimajas 25 eurot.

Registreerimine kuni 27. maini Nõo Muusikakooli pilliõpetajate kaudu või e-posti aadressil nmuusika@nvv.ee

Koolipere tegemistest aprillikuus

Laadamelu Nõo Põhikoolis

12. aprillil pidas Nõo põhikooli pere kevadlaata, kus oli müüjaid pea 30 õpilase ringis. Laadalt oli võimalik soetada nii maitsvaid küpsetisi (magusaid ja soolaseid pirukaid, koduleiba, kooki, muffineid), kasemahla, hoidiseid kui ka erinevat käsitööd (ehteid, pehmeid loomakesi, taldrikuid ja palju muudki). Laad töö aulasse vahetundides kokku terve koolipere, kellest pea igaüks endale midagi meelepärast leidis. Tõenäoliselt oli jutt toimuvast laadast jõudnud ka meie naaberkooli, Nõo Reaalgümnaasiumi kõrvu, sest ka sealset rahvast oli laadaplatsil liikumas. Maitsvad küpsetised ja kaunis, südamega tehtud käsitöö andsid põhjust tuli hingelistel šoppajatel ohata ja nentida, et järgmisel laadal peaksid olema ostukärud, et seda kõike head-paremat ikka pärast ostmist ära jõuaks viia.

Laad kandis, nagu viimasel korral juba traditsiooniks on saanud, heategevuslikku eesmärki — laadal müüjatele oli ette nähtud osalustasu (1 kilo kassi- või koera-toitu müüja kohta), mille õpilasesinduse liikmed viisid nädal hiljem Tartu Loomade Varjupaika. Põhikoolis toimub kooliaasta jooksul kolm laata (sügisel, talvel ja kevadel) ning tundub, et müüjaid-ostjaid jagub igale laadale, mistõttu võib ka järg-

Õpilasesinduse liikmed Tartu Loomade Varjupaigas loomatoitu maha laadimas

misel kooliaastal oodata laata nii mihklipäevaks, jõuludeks kui ka lihavõteteks.

Õpilasesindus

loomade varjupaigas

18. aprillil külastasid Nõo Põhikooli õpilasesinduse liikmed taas Tartu Loomade Varjupaika, viies külastatuna kaasa jõululaada ning kevadlaadaga kogutud loomatoidu, mida kokku oli kogunenud üle 80 kilogrammi. Et toidukogus oli üsna suur, andis aimu ka kõikide konservide ja kuivtoidupakkide koolibussi peale ja maha laadimiseks kulunud aeg. Nagu

ka sügisel külastuskäigul, tegime seekordki pärast toidupakkide maha laadimist tiiru varjupaiga territooriumil ning tutvusime selle pehmete ja karvaste (k)asukatega.

Jüripäevajooksudest

Sel aastal tuli kevad teisiti. Seda oli tunda ka traditsiooniliste jüripäevajooksude juures, kus esialgselt kahepäevaseks planeeritud üritus venis kehva ilma tõttu koguni kahe nädalaseks. Nimelt oli 20. aprillil, kui jooksid 5.–9. klassid, ilm ilus, kuid järgmisel päeval toimuma pidanud algklasside jooks lükkus halva ilma

tõttu nädala jagu edasi. Seekord toimusid mõlemad jooksud staadionil, samuti oli 5.–9. klassi õpilastel võimalus läbida jooksmise asemel mobiilse orienteerumise rada, mis katab suures osas kogu Nõo alevikku. 5.–9. klasside jooksul oli poistest kiireim Ants-Markus Kasvandik ning tüdrukutest Kätlin Ilves, algklasside jooksul selgitati kiiremad poisid-tüdrukud välja igas klassikomplektis eraldi.

REEMET RUUBEN

Nõo Põhikooli huvijuht

Muusikakool käis Kihnus

16 õpilast, kuus õpetajat ja kaks lapsevanemat Nõo muusikakoolist veetsid kevadpühade nädalavahetuse Kihnu saarel.

Laupäeva hommikul startis buss Munalaiu sadama suunas. Ilmateade oli lubanud lund ja lörtsi, aga ilm oli päikseline ja rõõmus, kuigi jahe. Sadamas korjasime kompsud kaasa ja läksime praamile Kihnu Virve, kus peale meie seltskonna oli üsna vähe reisijaid. Kohviku perenaine juba teadis, et Nõo lapsed on tulemas, ja ütles, et kahjuks tema ei saa kontserti kuulama tulla, peab töö olema.

Kihnu sadamas ootas meid Sadama Öömaja perenaine Käthlin, kes pakkis raskemad kotid oma autosse. Jalutasime vanast kalasuitsutamistsehhist ümber ehitatud öömaja ja seadsime end sisse.

Siis ootas meid ees jalutuskäik mööda metsavahelist teed Kurase poe ja baari juurde, kus saime süüa. Meile tehti ka ekskursioon Kihnu rahvamajas, soovijad võisid uudistada Kihnu õigeuskirikut, kus sama päeva hillisõhtul algas öösse kestev suur ülestõusmispühade jumalateenistus.

Kõige põhjalikumalt aga saime uurida Kihnu muuseumi. Juhataja Maie Aav rääkis väga huvitavalt Kihnu ja kihnlaste ajaloost. Muuseumis said lapsed järgmise päeva kontserdi jaoks proovi teha, soovijad said ka Kihnu käsitööd osta ja kodustele postkaarte saata.

Pärast õhtusööki ronisime autokasti ja sõitsime Kihnu majaka

juurde, mida kihnlased ise puagiks ehk siis paagiks kutsuvad. Kihnu keel on üldse tore kuulata, selline hoopis teistmoodi palataliseeritud ja pehme. Majaka juures oli ilus, aga nii külm tuul, et kiirustasime tagasi öömaja, kus õpetaja Ott Kaasik laste ülessoojendamiseks teed keetis ja oli juba saunagi kuumaks saanud.

Pärast pikka ja kõndimis- ning jooksurohket päeva jäi maja päris ruttu vaikselt ja kes tahtis, sai rahulikult poole ööni raamatut lugeda.

Hommikusöök toodi meile öömaja. Muusikakooli direktor ja gas šokolaadist pühademune. Siis jalutasime tagasi muuseumisse, kus pärast proovi toimus Kihnu rahvale kontsert „Kirju nagu pühademuna“. Juba varakult hakkasid saabuma pidulikes kõrtides naised, kes õigeusu kommets kohaselt tervitasid: „Kristus on surnuist üles tõusnud!“, millele oodatud vastus oli: „Tõesti on tõusnud!“. Muuseumi saal sai rahvast täis. Meie lapsed mängisid väga hästi, kuigi närv võis olla tava-pärasest suuremgi, sest selgus, et kohal on ka TV3 võttegrupp. Pärast kontserti avati samas saalis käsitöönäitus „Eesti valge“.

Meie aga kiirustasime lõunasöögile. Soovijad said perenaitselt kaasa osta Kihnu leiba.

Veel veidi jalutamist ja seejärel soovi kohaselt kas puhkamist või õues mängimist ja oligi aeg praamile minna. Seekord oli praam rahvast täis. Ja just siis, kui oli aeg lahkuda, jõudis lumesadu, millest

Nõo Muusikakoolis

Robin Murumets ja klaveriõpetaja Margit Keeman kontserdil Kihnu muuseumis. Foto: KATRIN MÄGI

Kontserdi alguseks varakult kohale tulnud Kihnu naised. Foto: KATRIN MÄGI

kodused rääkinud olid, ka Kihnu.

Munalaius ootasid meid juba tuttav buss ja bussijuht ning viisid meid Pärnu poe kaudu koju.

MIRJAM TIIDUMAA

(klaver, 2. klass)

ja lapsevanem **KADRI PETTAI**

Noorteaktiiv korraldas muusikakoolis inspiratsiooniõhtupooliku

Ühel vägagi vaiksel reedel, nimelt 14. aprillil korraldas Nõo Noorteaktiiv meie valla noortele ühe imelise päeva — nimelt inspiratsiooniõhtu koos Karl Gustav Adamsooga.

Meie esimesel inspiratsiooniõhtul oli rahulik ja hubane seltskond. Oli palju kordi, kus noored ei saanud naermist pidama, ja oli neid hetki, kus me kõik kuulasime Gustavi lugusid suure vaimustuse ja uudishimuga. Nii palju emotsioone, mõtteid ja kõige rohkem inspiratsiooni saime me kõik ühelt päevalt. Te ehk imesitate, kes selle mõtte peale tuli — meie enda noorteaktiivi liige Arjette. Ja kui sa ehk sellele inspiratsiooniõhtule ei jõudnud, siis pole vaja kurvastada, sest see ei jää viimaseks. Järgmise korran! Ja olge edaspidi meie tegemistega kursis, näiteks otsige Facebookist üles lehekülge: Nõo Noorteaktiiv.

P.S. Noorteaktiiv ootab ka ideid nende külaliste kohta, keda inspiratsiooniõhtutele kutsuda võiks. Kes sind inspireerib? Ideid ootame: nõonorteaktiiv@gmail.com

Päikeselist kevade jätku,

NÕO NOORTEAKTIIV

noorteaktiivi tegemisi

Inspiratsiooniõhtul Nõo Muusikakoolis koos Karl Gustav Adamsooga

Särakrõllid „Tegid ära“

Särakrõllide rühma lapsed teavad päris kindlasti, et kodu pole ainult korter, kus elatakse. Kodu on koht, kus laps elab ja liigub ja mängib. Kodu on Eestimaa. Kodu peab hoidma puhtana, sest siis on meil hea olla.

Aprilli lõpunädala planeerisime keskkonnanädalaks, st rääkisime oma kodu hoidmisest ja elamisväärsusest rohkem kui muidu, tegelesime prügi sorteerimisega, väärtustasime taaskasutust ja püüdsime leida ära-visatavatele asjadele tavapärasest erinevat rakendust. Kas teadsite, et märjast ajalehest saab voolida? Proovige, see on lõbus! Pisut seda ja teist ning valmivad autod ja lennukid ning WC paberirullidest valmis aknalauatäis Käsilasi.

Jänku-Jussi ning Prügihundi ja Superjänese abiga saime selgust prügi teekonnast ja sorteerimisest jalikkusest. Parim viis lapsi loodusega sina peale saada on lasta neil ise uurida, katsuda ja vaadelda, sest vahetu kogemuse kaudu omandatu jääb paremini meelde ning tavaliselt ei leidu last, kes ei tahaks ise tegutseda.

Ja 26. aprillil võtsidki Särakrõllide lapsed kodust kaasa töökindad ja kotid prügi kogumiseks ning siirdusid koristusekspeditsioonile Nõo alevikku. Eesmärgiks oli Lao tänava pumbajaamade ümbrus ja kortermajade ees asuv mänguväljak puhtaks teha. Lisaväärtusena saime muu hulgas

Särakrõllide rühma lapsed koristusekspeditsioonil Nõo alevikus

teada, et pumbajaamast saavad oma puhta joogivee kõik ümberkaudsed suured majad ning lasteaed. Lapsed tegutsesid hasardiga. Leidsime igasuguseid pakendeid — nii krõpsu-, kommi- kui joogipakendeid, jäätisepabereid, kahjuku ka suitsupakke ja -konisid ning klaasikilde. Kokkuleppe kohaselt klaasikilluleiukohale kutsusid lapsed õpetajaid, kes siis killud kotti korjasid. Kogusime kolm kotitäit prügi ning lõpetuseks

saime mänguväljakul mängida. Meie rõõmu rikkus algav vihmasadu. Viisime prügikotid konteineritesse ja kiirustasime tagasi lasteaeda. Tahaks loota, et Särakrõllide eeskuju nakatab ka teisi lapsi loodust hoidma ja puhtust väärtustama. Õhtul koju minnes olid lapsed kohe juhtinud tähelepanu mahavisatud jäätise- või kommpaberile ja neil oli tahtmine see üles korjata. Meie eesmärk ei olnudki, et laps hakkab

igapäevaselt võõrast prügi korjama, vaid me tahtsime õpetada lapsi märkama, kui midagi on valesti, ja aidata lastel mõista, et ka nemad saavad oma hooliva suhtumisega ning kaasalöömisega tervendada kogu Eestimaad. Meie oleme oma panuse andnud.

Õpetajad
ANITA, VAIKE ja NATALJA

Südamenädal Nõo lasteaias Krõll

17.–21. aprill toimus Nõo lasteaia Krõll Südamenädal. Kuna sellel aastal räägitakse Súdamekuu raames palju suhkrust ja suhkru sisaldusest toidus, siis seda tegime ka meie.

Südamenädal algas lastaia hoovis tervisediskoga. Enne suuremat tantsimist näitas Krõll koos oma sõpradega ette erinevaid võimlemisharjutusi meie eurolaulikute Koidu ja Laura „Verona“ muusika saatel. Kui keha soe, siis läks tantsuks. Lapsed hüppasid ja kargasid värskes õhus, rõõmu oli palju.

Teisipäeval viidi igasse rühma ühe toiduaine pakend ja valge suhkur. Lapsed koos õpetajatega pidid välja uurima, kui palju suhkrut vastav toode sisaldab, ja siis ära kaaluma ning suhkrukoguse purki panema. Kokku kaaluti 8 toodet (ketšup, kohuke, hommikuhelbed, limonaad, jogurtijook, kummikommid, vahu- kommid ja šokolaadikreem). Tervise- meeskond tegi suhkrustendi, kus oli infot suhkru tarbimise ja nelja erineva lisatud suhkru kohta. Koos laste mõõdetud toodetega sai kokku tore näitus, mis pani nii mõnegi lapse ja täiskasvanu imestama, kui palju võib

üks toode suhkrut sisaldada. Palusime lastevanematel teha rühmadesse tervislikke maiuseid ja lisada juurde retsept, et ka teised saaksid neid kodus teha. Maiuseid tuli palju ja väga huvitavaid. Suur aitäh vanematele, et võtate osa meie ettevõtmistest! Särakrõllide rühmas viis meie oma laspevanem läbi kunstiteraapia tegevuse, mille tulemusel valmis uhke näitus Särakrõllide koridoris. Aitäh, lapsevanem Annika, toreda tegevuse ja idee eest!

Kolmapäeval tegid lapsed rühmades erinevaid katseid veega — upub, ei upu! (Kivid, paberlaev, mängulaev, suled, mündid jm). Vaadati, kuidas sulavad vees suhkur ja sool, mis juhtub piprase veega, kui sinna panna sisse sõrm, kuidas sulab jääkuubik. Õues joonistasid lapsed veega asfaldile. Laste lõunauinaku ajal oli personalile kristallide koolituskond tegi suhkrustendi, kus oli infot suhkru tarbimise ja nelja erineva lisatud suhkru kohta. Koos laste mõõdetud toodetega sai kokku tore näitus, mis pani nii mõnegi lapse ja täiskasvanu imestama, kui palju võib

Neljapäeval toimus liikumisõpetaja korraldatud orienteerumine kuuale rühmale. Seekord mindi laste-

Südamenädal algas lastaia hoovis tervisediskoga.

aia hoovist välja. Rühmad pidi kaardi abil üles otsima kolm punkti. Igas punktis ootas neid ka ülesanne. Kui keegi nägi kirevates vestides lapsi staadioni, vallamaja ja järve juures, siis need olid meie tublid orienteeru- jad.

Reedel oli plaanis II Krõlli jooks ümber Veski järve, kuid Ilmataat segas vahele ja hommikul ilma vaadates otsustati jooks ära jätta.

Mitmed meie töötajad lugesid samme terve nädala jooksul. Järjekordne Südamenädal tuli väga tore ja õpetlik. Kindlasti jälgige ka ise, kui palju suhkrut mingi toode sisaldab, siis teate, kas see on ikka teie tervisele kasulik. Ärge unustage ka liikumist!

HELEN KLAOS
tervise meeskonna liige

noortekeskuses

Kaksteist Tartumaa noortekeskust on võtnud nõuks koostöös noortega terve 2017. aasta vältel korraldada 12 eriilmelist noortesündmust, läbi mille üksteist ja Tartumaad paremini tundma õppida.

Ühisprojektis „Tunne Tartumaad“ osalevad MTÜ Noored Toredate Mõtetega (Aeg-Ruum noortekeskus Tartus), Rõngu Noortekeskus, Nõo Noortekeskus, MTÜ Alatskivi Noortekeskus, Elva Avatud Noortekeskus, Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus, Rannu Pere- ja noortekeskus, MTÜ Mehikoorma Avatud Noorteklubi, Ilmatsalu Noortekeskus, MTÜ Koosa Noorteklubi, Laeva valla Avatud Noortekeskus ja MTÜ Õnnemaa (Ülenurme ning Tõrvandi Pere- ja noortekeskus).

Projekti tulemusel valmib aasta lõpuks 2018. aasta noortekeskuste seinakalender Tunne Tartumaad, mi-da illustreerivad pildid valitakse projekti vältel toimunud fotojahi käigus noorte tehtud fotodest. Projekti tegevused viiakse ellu riigieelarvelisest vahenditest Eesti Noorsootöö Keskuse korraldatud avatud noortekeskuste projektikonkursi kaudu. Lisaks on väga suur panus projekti elluviimise õnnestumisel ka kohalikel omavalitsustel, kohalikul kogukonnal ning noortel ja noorsootöötajatel.

Noored ja noorsootöötajad avastavad Tartumaad

Aeg	Koht	Tegevus	Korraldaja
Toimunud	Aeg-Ruum	Lauamängupäev	MTÜ Noored Toredate Mõtetega
Toimunud	Rõngu Rahvamaja	Noortekoolitus „Kuidas korraldada noortesündmust suures vallas“	Rõngu Noortekeskus
Toimunud	Laguja vana koolimaja, Nõo vald	Noortetalgud Laguja koolimajas	Nõo Noortekeskus Nõo Noorteaktiiv
20. mai	Alatskivi loss	Muusumiöö „Õös on mängu“ — paruniproua Josephine Nolckeni sünnipäevapidu	MTÜ Alatskivi Noortekeskus
2. juuni	Elva	„Mõttespordiga Elvast edasi!“ — noortekeskustevahelised turniirid kabes, piljardis ja lauatenнисes.	Elva Avatud Noortekeskus
13. juuni	Luunja, Kavastu küla	Veeohutuspäev Emajõe ääres	Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus
26. august	Rannu	Tartumaa Noortepäev 2017	Rannu Pere- ja Noortekeskus
30. august	Piirissaare	„Piirissaare võlud ja valud“ — matk Piirissaarel	MTÜ Mehikoorma Avatud Noorteklubi
9. september	Rahinge	Noortemängude koolitus	Ilmatsalu Noortekeskus
24. oktoober	Koosa	„Sport teeb Koosal rõõmsaks“ — sportlikud tegevused: discgolf ja saali jalgpall	MTÜ Koosa Noorteklubi
27. oktoober	Laeva	Ettevõtlus Laevas! — Valio Eesti AS ühiskülustus ja Laeva valla noore ettevõtja külustus (moodne piimalaut)	Laeva valla Avatud Noortekeskus
18. november	Ülenurme, Reola Kultuurimaja	Talendishow Ülenurmes	MTÜ Õnnemaa

Kui ka sina soovid Tartumaad tundma õppida, siis võta julgelt ühendust oma piirkonna noorsootöötajaga.

EGLE HÄNILANE — noortekeskus@nvv.ee
+372 50 19 605 või FB: Nõo Noorsootöötaja Egle

lasteaialood

Volbripäeval matkasid Luke lapsed vihma ja äikesenõia Rumpumpeli kodu juurde.

Toimekas kevad Luke lasteaias

Aprillis käisid meil lasteaia külas demineerijad oma koertega, kes tutvustasid meile oma tööd. Selle idee pakkus välja üks lapsevanem, kes oli nõus meile rääkima, milline on demineerijate töö. Saime teada, millised on päris miinid, milline on demineerijate kaitseülikond ja kuidas abistavad neid nende töös koerad. Koerad otsisid kottidest peidetud aineid ja nende tööd jälgisid lapsed väga suure huviga. Koerad olid väga sõnakuulelikud ja laste vastu sõbralikud.

2. mail oli meie lasteaia üks vahva päev, nimelt toimus volbripäeva „afterparty“ metsas. Selleks päevaks oli suure ettevalmistuse teinud üks meie lapsevanem, ta oli ennast riietanud Väikese nõia kostüümi ja tuli meile poolele teele metsatuka juurde vastu. Teekond viis läbi metsa, vahepeal pidime ületama ka raskusi, kui mahakukkunud puu ja teed läbiv oja meie teekonda raskendasid. Siht oli jõuda vihma ja äikesenõia Rumpumpeli koju.

Lapsed olid väga põnevil, 3 km pikkusest jalgsimatkast ei paistnud kellegi väsimusemärke olevat, kõigil olid silmad ainult kaugusesse, et leida midagi põnevat. Ei tulnudki kaua oodata, kui keset lagendikku metsa ääres seisis nõia majake. Õnneks ei olnud Rumpumpelit kodus, sest sellel päeval paistis kõrgel taevast päike. Väike nõid teadis nõiasõnu ja me pääsesime majja sisse. Majast leidsime me paja, mille sisse otsustas Väike nõid ravimtee teha. Lapsed aitasid nõial maasika- ja kortslehti korjata ja said ühtlasi teada, kui kasulik on metsmaasika- ja kortslehtetee. Tee kõrvale küpsetas nõia oksa- ahi suure korvitäie pirukaid ja peale selle tulid veel ahjust välja üllatusmunad. Laste meelest oli see lausa uskumatu! Sellele järgnes sõit luudadega ja loomulikult tants ja laul YouTube’i muusika saatel, õnneks oli Rumpumpeli majas wifi, nii et kaasaeg oli ka temani jõudnud.

Oli jälle üks meeldejäädav päev! Oleme tänulikud selle eest, et meil on selliseid võimalusi, kus saame lastega looduses viibida, ehitada ise metsas onni, käia kevaditi konnkontserti kuulas ja jõulude ajal metsloomade süüa viimas.

Suur kummardus loomulikult lapsevanematele, kelle pakutud ideedest meie — õpetajad — kohe kinni haaram ja koos selle ka ellu viime. Oleme rõõmsad, et meil on selliseid aktiivseid lapsevanemaid, kes tahavad oma ja teiste laste jaoks midagi huvitavat pakkuda!

HIIE ALAJÕE

Luke lasteaia Segasumma õpetaja

Tõrukeste ja Mängukrõllide rühma mudilased kohtumisel kirjanik Heiki Vilepiga

Kohtumine kirjanik Heiki Vilepiga

Krõllipere vanematel rühmadel on pikaajaliseks toredaks tavaks saanud aprillikuine külaskäik Nõo raamatukokku. Aastate vältel on kohtunud mitmete erinevate lastekirjanikega. 19. aprilli hommikupoolikul olidki rõõmsas elevuses Tõrukeste ja Mängukrõllide rühma mudilased — ootas ju ees jalutuskäik raamatukokku, et oma silmaga näha paljude vahvate tegelaste loojat Heiki Vilepit.

Kirjanik oli kaasa võtnud oma päris uusi, aga ka juba tuntud-teatud raamatuid. Algatuseks tegi ta pisukese ülevaate endast ja oma loomingust. Ilmekalt rääkis autor lugu kapiukse kollidest, kes andsid lastele mõtlemissainet teemal, mis juhtub kui mänguasju ära ei koristata. Lapsed kuulasid huviga ning esitasid kirjanikule ka mitmeid omapooleid arvamusi ja küsimusi. Järgnevalt tutvustas Heiki Vilep oma verivärsket lugu „Une-Mati väga uued udujutud“, mis tekitas põnevat pinget ja ootust saamaks teada Une-Mati järgmisi seiklusi. Rohket rõõmu valmistas suurtele krõllidele see, et sai oma rühmade jutunurki täiendada mitmete lastele huvipakkuvate raamatutega. Nüüd saavad nii väikesed kui suured tõrukesed ja mängukrõllid enne puhketundi osa Une-Mati uskumatutest seiklustest.

Kohtumine möödus kiirelt ja lõbusalt ning peagi oli käes aeg naasta lasteaeda, et jagada oma muljeid ja emotsioone ülejäänud krõlliperega.

Aitäh toredatele raamatukogutöötajatele Hellele ja Reedale, kes juba pikki aastaid on lasteaiaaga koostööd teinud. Kena kevadet kõigile!

Tõrukeste rühma õpetajad **KÜLLIKI SOO** ja **KAIDI VOOR**

kultuurisündmus

Munakoksimise jõuproov — suures ringis käis ikka kordamööda koks ja pröksl, kuni järgi jäi ainult üks õnnelik terve muna. Ringi keskel Maria Noormets. Foto: MILVI PENSA

Munaloomkal võisteldi osavuses ja kiiruses

Ega vist kõik ei pruugigi teada, mis asi see munaloomka on.

Rahvatraditsiooni järgi pidasid setokesed ammu ajast lihavõttepüha- de aegu munaveeretamise võistlusi. Kõikides peredes värviti eelnevalt palju kirevaid mune, et siis nendega õigel päeval koos teiste pidulistega küll veeretamise, küll koksimise jm võistlusi maha pidada.

Lapsed said hulgakesi oma osavust proovida, täiskasvanutel oli võimalus ühiseks peaks kokku tulla. Iga pere tõi oma pruukosti kaasa ja selline lõbus ajaviitmine koos lastega oli munaloomkadel vägagi levinud komme.

Meie kandis peeti esimene munaloomka maha ülemöödunud kevadel meie setoseltsi eestvedamisel. Mäletate, kui suur liivamägi oli Aida õuele kokku kuhjatud ja lapsed olid kärmel selle tipust munasid alla veeretama. Ainult ilmataat oli tookord kuri, ilm oli külm ja ei meelitanud kaua õues olema.

Selle kevadel aga peeti munaloomkat 16. aprillil kultuurimaja saalis.

Korraldajateks olid seekord meie setoseltsi noored ansamblist Kullakõsõ. Kõrgeks mäeks oli tekkide alla peidetud mööblikuhi. Saalipõrandal oli tekirada, et munad mööda põrandat laiali ei pääseks veerema.

Üritus algas omaloomingulise lühinäidendiga, kus pereema pidas plaani pühadeks kooki küpsetada, aga oh häda — munad olid otsas! Peretütar rutatas lauta. Sealt kostuski kana kaagutamist — küllap oli just munemise aeg! Rõõmsalt naases peretütar munaga. Koogitegu võiski alata.

Meeleoluka sissejuhatuse järel kutsusid lihavõttejänkud kõiki lapsi mäe juurde ja veeretamisvõistlus algas. Oh seda kilkamist ja rõõmu, kui muna teise muna vastu pörkas — siis sai ju mõlemad endale — või kui muna lausa hoo sisse sai ja enam pidama ei tahtnudki jääda!

Järgmine jõuproov oli munakoksimises — suures ringis käis ikka kordamööda koks ja pröksl, kuni järgi jäi ainult üks õnnelik terve muna.

Siis jagasid jänkud lapsed kahte võistkonda ja läks lahti muna kandmine lusikal. Polnudki see nii kerge võistlus, sest munad kippusid jooksu pealt lusikalt maha kukkuma.

Laste kaasaelamises ja innus polnud otsa ega äärt ja võitlusvaim oli laes. Kõik lapsed said osalemise eest väikesed auhinnad.

Võistluste järel oli võimalik jänkupoisid Kareli esituses karmoškalgusid kuulata. Ka kutsus tädi Maria kõiki lapsi seto ringmängutantsu õppima ja pärast väikest harjutamist sai improviseeritud tantsuring uue tantsuga täiesti hästi hakkama.

Munaloomka oli väga sõbralik ja lastepärane üritus. Pühapäevane pärastlõuna kulus märkamatuks ja lapsed lahkusid silmnähtavalt eelil.

Aitäh Maria Noormetsale, kes setokultuuri edendaja ja elushoidjana meie lastele seto rahvatraditsioone jätkuvalt tutvustab. Ja suur tänu ka tema noortele abilistele sellel üritusel — lihavõttejänkudele, kes on aktiivsed Kullakõsõ liikmed Kelly Tennossaar, Kätlin Ilves, Karoliina ja Karel Kutsar.

MILVI PENSA

Nõo Näitetrupp üllatas jälle!

Iga kord Nõo kultuurimaja näiteringi esietenduse aegu, kui lavaeesriie avaneb, on ootusärevus suur — millega nad meid siis seekord üllatavad. Kõikide näiteringi kahekümne tegevusaasta jooksul antud etenduste aegu pole publik pidanud küll kordagi pettuma. Nii ka tänavu, 5. mail järjekordsel esietendusel.

Seekordse lavatüki pealkiri „Kuidas majandada põletusahju ehk Taevale lähemale“ (autor Airée Pajuri) oli vägagi intrigeeriv ja sellest ei osanud saalis istet võttes algul midagi arvata. Aga tükk haaras vaatajaid tegelikult juba esimestest stseenidest peale ja terve etenduse vältel ei raatsinud mitte ühtegi sõna ega sõna läbi edasi antud mõtet kaotsi lasta. Autori tekst oli väga tihe ja lõöv ning pani publiku sügavalt kaasa mõtlema.

Näidendi sisu oli ühtpidi nagu paljunähtud ja tuttav, samas aga väga värvikas ja omanäoline. Tegemist oli tragikoomilise looga, kus südamlikumad ja emotsionaalsemad momendid põimusid kohati lausa grotesksete mõtteavaldustega.

Laval hargnes eluline saaga, kus pörkusid kahe erineva elusaatusega õe maailmavaated ja suhtumine ja seda hetkel, kui oli vaja otsustada nende äsja surnud ema muldasängitamise või kremeerimise. Üks õde esindas küünilist ja ratsionaalset ellusuhtumist (laipadega kasumi teenimine krematooriumis jms), teine aga loobumist ja eneseohverdust lähedaste nimel. Tahes-tahtmata hakkas lavaelul jälgides kaasa töötama mõte: kui palju me keegi oleme valmis eneseohverduseks teiste nimel. Kui palju me tegelikult haiget saame läbi vastastikuse hoolimatuse ja mittemõistmise. Kui sügavad haavad jäävad südamesse, kui kõige lähedasemad inimesed üksteisega

Nõo Näitetrupi esietendus 5. mail — Airée Pajuri „Kuidas majandada põletusahju ehk Taevale lähemale“. Vasakult: Eva — Ulja Käos, ema — Vaike Tiits, Ave — Annika Rosenthal. Foto: KAI TOOM

võõraks jäävad jne.

Et tükk laval elama hakkaks, ei pea mitte alati suure trupiga tegemist olema. Põhisõnumi ja põhitegevuse kandsid välja kaks meie suurepärase näitlejat — Annika Rosenthal (õde Ave) ja Ulja Käos (õde Eva). Annika on trupi koosseisus kaasa lõonud juba 2006. aastat ja vaatajad teavad teda kui väga andekat karakternäitlejat. Ulja on trupi koosseisus alles teist hooaega, aga ka tema mängumaneer on nauditav.

Etenduse lõppu tabas aga tõeline šokk — surnuks arvatud ema on teises toas oma letargilisest unest ärkanud ja on osa saanud oma tütarde kõnelustest. Ta ilmub kui saadik teisest ilmast oma tütarde juurde ja tal on nüüd mõndagi öelda.

Selle suurepärase emarolli mängis väga inimlikuks ja äratuntavaks trupi kolmas näitleja Vaike Tiits, kes on näitetrupi staažikaim liige aastast 1997. Vaikele peab tänu lausuma ka kui lavastajale, sest ta võttis selle vastusriikka koorma kanda vaevalt kuu enne esietendust.

Annika, Ulja ja Vaike mäng moodustas väga ühtse ansambli ja nende rollide väga värvikas esitus oli sooritatud tõelise näitlejameisterlikkuse ning pühendumusega.

Etenduse juhatas sisse väga meloodiline muusika — autor Timo Lige — ja selle saatel ka eesriie sulgus. See oli kui etenduse sisse- ja tagasisaade, lisades muusika kaudu tükile sügavust ja hingestatust.

Etenduse lõpuks oli saanud

selginevamine ja rahu. Ema on taevastele teedele asumis. Kuid temast jäi tütardele maha teadmine, et üle kõige valitseb armastus, mis muudab maailma.

See on alati ainuõige sõnum, mis meie näitlejate poolt oli seekord taas väga hästi edasi antud. Publiku tänuaplaus oli tugev ja tänuililled kultuurimaja juhatajalt Viivi Kütilt ja näiteringi endistelt liikmetelt ja lähedastelt-sugulastelt olid kinnituseks sellest, et tükk läks kõikidele väga hinge ja näitlejad olid suurepäraseks.

Suur tänu! Ja hoidkem üksteist!

MILVI PENSA

Noorte päästeringi tegemistest

Päästering toimub alates 17. veebruarist iga kolmapäeval kell 16. toimumiskohaks on Nõo Noortekeskus ja väljasõidud etteteatamisega.

Noorteala päästering on kasulik ning hea võimalus sisustada oma vaba aega ja õppida juurde uusi oskusi, mida annavad edasi Nõo Prii-tahtliku Päästeseltsi liikmed. Samuti on külalistena oma teadmisi edasi andnud Hiie Paas vetelpäästekoeraga Eike, Tartu Kiirabi esmaabiõpetaja Rain Suits ja Elva päästekomando meeskonnavanem Kaido Voor ning Päästeameti Lõuna päästeskuse ohutusjärelevalve büroo peainspektor.

Külastasime Pääste- ja häirekeskuse Tartu hoonet, kus teostatakse päästetöid, riiklikku tuleohutusjäre-

levalvet, päästealast ennetustööd ja kriisireguleerimist. Päästekorraldaja õpetas, kuidas hädaabinumbri helistada ja suhelda päästekorraldajaga. Õpiti ka esmast tegutsemist, kui on puhkenud tulekahju. Lisaboonusena saime ka katsuda ja vaadata erinevat päästetehnikat.

Meeldetuletuseks:

Päästeala infotelefon 1524 — soovime kasutada seda nii küsimustele vastuste saamiseks kui ka teile silmahakanud tuleohutus-alast probleemidest teavitamiseks.

Hädaabinumber 112 — kiirabi, päästjate ja politsei kutsumiseks.

KADI SARAPUU

vabatahtlik päästja
noopaaste@mail.ee

noorteala päästeringis

Nõo noorteala päästering ekskursioonil Pääste- ja häirekeskuse Tartu hoonesse

**AUTOVEOTREILERI (20 €), HAAGISTE (10 €)
AUTOVEOKOLONNI (20 €) ja
KORVTÖSTUKI (35 €/päev) RENT.
KÜMBLUSTÜNN (35 €/ööpäev).**

Tel 5564 7789.

Oled sa teinud mingist vanast asjast täiesti uue eseme ning tulemus on vinge? Või on sul kilakola, mis sinu jaoks ei ole enam vara, vaid lihtsalt vana?
Head inimesed, ootame kaupleva vanavara, antiigi, vanatehnika, käsitöö, talutoidu ja taimeistikutega!

SOFI VANAVARA ÕU
toimub 27. mail kell 12–16
Tatra külas Kambja vallas Sofi talus.

Info ja registreerimine tel 5568 7026.

Tartu Rattamatkad

MTÜ Tartu rattamatkad 2017
pühapäevaste rattamatkade
kalender

23. aprill - Ihaste Konsum
7. mai - Kõrveküla A&O
21. mai - Nõo A&O
4. juuni - Vara Küla Pood
18. juuni - Melliste A&O
2. juuli - Rebase A&O
16. juuli - Luunja A&O
30. juuli - Rahinge Pood
13. august - Lähte A&O
27. august - Roiu A&O
10. september - Kambja Konsum
24. september - Ülenurme Konsum

Kontrollpunktid on sihtkohtades
avatud kell 11:00 - 14:00. Lisainfo:
www.facebook.com/tarturattamatkad

KONSUM

A&O

Tartu

heade mõtete linn
Terve Tartu

kultuuriaken. Tartu.ee

MAANTEEAMET

Meeri Küla Arendamise Selts kuulutab välja konkursi

Meeri KAUNIS KODU 2017

Konkursi eesmärk on esile tõsta ja tunnustada Meeri külas asuvaid eeskujulikult heakorrastatud ja kaunitalt haljastatud kinnistuid

Meeri küla kodukaunistamise komisjon ootab ettepanekuid Meeri Kaunis Kodu 2017 konkursile

Oma ettepanek koos kauni koduaia (või suvekodu) fotode, lühikese tutvustuse, omaniku nime, aadressi ja (võimalusel) omaniku telefoninumbriga tuleb saata **22. juuniks** meiliaadressile meeriselts@gmail.com või tuua Meeri seltsimajja

Võitja kuulutatakse välja XV Meeri küla päeval 8. juulil 2017

Auhindadega toetab Juhani Puukool

Konkursi tingimused leiad Meeri Küla Arendamise Seltsi kodulehelt (meerikas.eu) või Fb Meeri küla Lisainfo meeriselts@gmail.com või tel 56669036 (Katrin)

Ostame METSAKINNISTUID ja RAIEÕIGUST.

Lõuna-Eesti ERAMETS

Tel 507 2544, info@erametsa.ee
www.erametsa.ee

TRAIDENIS

hellikuvilla

Reoveepuhastist väljuv vesi on värvitu ning lõhnatu

Helliku Villa OÜ on Traidenis reoveepuhastussüsteemide ametlik maaletooja ja paigaldaja Eestis

Kontaktid:
Mob. +372 5851 5156
E-post: hellikuvilla@gmail.com
www.hellikuvilla.ee FB: Helliku Villa

VEOAUTOJUHI JA BUSSIJUHI AMETIKOOLITUSED TARTUS

Lp kutseline autojuht!

Kui teil hakkab kutsetunnistuse kehtivusaeg lõppema, siis olete oodatud osalema tõeliselt praktilisel ja uuel tasemel **autojuhi 35-tunnisel täiendkoolitusel Tartus**. Meie koolitused on kõik autojuhi töö- ja puhkeaja ning sõidu-meerikute süvaõppega.

Ametikoolituste ajakava: 18.–21. mai

Koolituse hind ühele kategooriale 129,60 €, veoauto ja buss koos 165,60 €.

Asume Tartus Riia 181A, Tartu Teaduspark, II korrus. Helista meile julgelt telefonil 5886 7665 või külasta meie kodulehte: www.ametikoolitus.ee

TOYOTA ja MERCEDESE kokkuost

Ostame Toyota, Mercedes marki sõidukeid, võib pakkuda ka muid marke sõidukeid. Info tel 5567 8016.

Loomaarst pakub teenust 24/7

Kui sinu lemmik ei armasta transporti või ei ole omanikul see võimalik, kutsu loomaaarst koju. Hinnad väga mõistlikud ja tarbetu sõit jääb ka ära. Annan nõu söötmise ja hooldamise kohta ning teostan vaktsineerimisi.

Sinu loomaaarst Hille 5567 4713

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raieetega või asetseda piiranguvööndis. Tel: 56 111 900

EVE AED

OÜ Nõo Aiaäri, Vana-Nõo 3 Nõo alevikus

**PÜSILILLED ❖ SUVELILLED
AMPLID ❖ KÖÖGIVILJATAIMED
MAITSETAIMED ❖ ILUPÕÕSAD**

Oleme avatud! Reedel ja laupäeval kl 10–18 või kokkuleppel tel 5569 7374.

www.aiaari.ee

LILLED JA TAIMED IGASSE AEDA...

Kohvik Soolo ootab oma sõbralikku kollektiivi TEENINDAJAT ja ABIKOKKA.

Info tel 526 5567.

Nõo Ilusalong

E–R 10–18 L ettetellimisel

Nõo vallamajas
Voika 23 I korrus
7 455 334

- Perejuuksur
- Kosmeetik
- Maniküür
- Pediküür
- Geellakkimine
- Jumestus
- Parafiiniravi kätele
- Depilatsioon
- Kõrva- ja ninaaugu tegemine
- Kinkekaardid

OÜ HKPUHASTUS

Soodne fekaalivedu ja settekaevude tühjendamine. Tel 510 9995.

KAMINAD AHJUD
KORSTNAD PLIIDID
VÄLIKAMINAD SOEMÜÜRID

TULISÜDA OÜ

POTTSEPATÖÖD KUTSETUNNISTUSEGA TEGIJATELT

Garantii tehtud tööle

+372 56 648 760 tulisyda@gmail.com

aias- ja mtsatehnika | puhastusseadmed | müük | hooldus | rent | haljastustööd | hüdraulika

OKOPESA

STIHL SAAG 24 VIKING Usewood KRAMMAN rhp

NÜÜD KA ELVAS ESINDUSPOOD AVATUD!

- Hüdrovoolikute valmistamine
- mootorsaad
- hekipüajad
- muruniidukid ja –traktorid
- pinnasepuurid
- alapritsid
- lisavarustus tehnikale
- aia- ja kastmistarvikud
- õlid, määrdeid ja puhastusained
- trimmerid, rohu/võsalõikurid
- akutehnika
- puhastustehnika
- lehepuhurid
- metsamehe varustus
- istutamistarvikud
- varuosad
- olemasoleva tehnika reomont ja hooldus

elva@okopesa.ee | Puiestee 1a, Elva | tel. +372 55 587 493

www.okopesa.ee | e-pood: www.saag24.ee

BONEY M LIZ MITCHELL

STAR fm

JOY KOIT TOOME SARAH JA SARAH

ALLAN ROOSILEHE SHOW

SUVEKONTSERDID

TARTU LAULULAVA 7.06
PÄRNU VALLIKÄÄR 8.06
RAPLA LAULULAVA 9.06

LISAINFO PILETILEVIST JA STARFM.EE

AMPLID * LILLETAIMED

MAASIKA-, KÖÖGIVILJA- JA MAITSETAIMED

Avatud alates maikuust
E–N kell 17–20
R, L kokkuleppel

Tel. 524 0904
www.facebook.com/roodetalu
Nõo alev

Roode talu

Paju Pagar OÜ ETTETELLIMISEGA

☐ Magusad ja soolased kringlid
☐ Magusad tordid ja võileivatordid
☐ Prinditud suhkrupildid
☐ Juuretiseiga kodused rukkileivad

Tellimine tel 5558 1450, pajupagar@neti.ee, Paju 11, Nõo alev
<https://www.facebook.com/pajupagar>

Anne-Ly Koogikoda (Anikrus OÜ)

Magusad tordid-koogid
Väikekoogid ja muffinid
Söödavad tordipildid

Arveldamine: arve alusel ülekandega ja sularahas

Magusanumber 5662 7335, e-post anikrus.ou@gmail.com

[f Anne-Ly Koogikoda](https://www.facebook.com/anneykoogikoda) Aadress: Meeri tn 17, Nõo, Tartumaa
<http://annelykoogikoda.weebly.com/>

RELSS

Usaldusväärne, kvaliteetne, paindlik.
WWW.RELSS.EE

TEENUSED

- ☒ Juurdepääsuteede, platside ja parklate ehitus
- ☒ Tiikide kaevamine, planeerimis- ja mullatööd
- ☒ Liiv, kruus, killustik, muld, purustatud betoon ja freesasfalt koos transpordiga
- ☒ Lammutustööd ja ehitusjäätmete käitlemine

INFO@RELSS.EE / TELEFON: 512 5350

OHTLIKE PUUDE LANGETUS, okste ja tüvede äravedu, kändude juurimine, viljapuude hoolduslõikus jpm.

www.2arboristi.ee, tel 5818 5222

SKP Invest OÜ ostab METSAMAAD, ka koos hoonetega. Vajadusel lahkumöötmise.

Hinnapakkumine paari tööpäeva jooksul.

Tel 508 0065, info@skpinvest.ee, www.skpinvest.ee

Sinu personaalne kinnisvarakonsultant!

Leiame koos lahendused Sinu kinnisvaraga seonduvatele küsimustele.

Võta julgelt ühendust!

Janar Saviir
Nooremmaakler
5551 2345
janar.saviir@domuskinnisvara.ee

DOMUS KINNISVARA

USALDUS, MIS KESTAB

PEREPÄEV - SUVI JA VESI OLGU MEIE SÕBRAD!

kl 11.00 MTKU-MANNI lasteteatri etendus
"Mänguli ja päriselt"

kl 11.40 Saa teada - veeäärne ohutus, rannavalve,
vetelpäästekoerad, esmaabi

kl 13.15 Sillast-sillani - mänguline retk ümber järve

**3. JUUNIL
NÕO JÄRVE ÄÄRES**

Sajuse ilmaga
toimub kultuurimajas!

TURVALISELT SUVELE VASTU - SIND KUTSUB NÕO VALLA TERVISEMEESKOND!

**EELK NÕO PÜHA LAURENTSIUSE
KOGUDUSE TEATED**

P, 14. mail kl 11.00 Emadepäeva perejumalateenistus.
Laulab Meeri seltsimaja ansambel Elurõõm

T, 16. mai kl 16.00 Piiblitund Nõo hooldekodus

K, 17. mai kl 12.00 Piibli- ja laulutund Meeri seltsimajas

P, 21. mai kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.

N, 25. mai kl 18.00 Taevaminemispüha jumalateenistus. Armulaud

R-L, 26.-27. mai EELK juubelikongress Tartus
(http://www.eelk.ee/et/vabaduse-teetahised/eelk-100/)

P, 28. mai kl 11.00 Jumalateenistus

T, 30. mai kl 15.30 Piiblitund Nõgiaru raamatukogus

L, 3. juuni kl 15.00 EELK Valga praostkonna laulupäev Otepää kirikus

P, 4. juuni kl 11.00 I nelipüha jumalateenistus. Armulaud.
Laulab koguduse segakoor

P, 4. juuni kl 16.00 I nelipüha ja Eesti lipu sünnipäeva jumalateenistus
Otepää kirikus. Teenistusest teeb otseülekande ERR

T, 6. juuni kl 11.00 Lipupäeva tähistamine kirikuaias ja kirikus

R, 9. juuni kl 18.00-23.00 Kirikute Öö üritused kirikus

R, 9. juuni kl 12.00 Armulauga jumalateenistus Külaaseme külas

P, 11. juuni kl 11.00 Kolmainupüha jumalateenistus. Armulaud.

P, 18. juuni kl 11.00 Jumalateenistus. Leeripüha. Armulaud

T, 20. juuni kl 16.00 Piiblitund Nõo hooldekodus

K, 21. juuni kl 12.00 Piibli- ja laulutund Meeri seltsimajas

P, 25. juuni kl 11.00 Surnuaiapäeva jumalateenistus Nõo kalmistul

EELK Nõo Püha Laurentsiuse kogudus
Tartu tn 2, 61601 Nõo Tartumaa, reg nr 80210421
A/a EE23 1010 1520 0609 1003 (saaja: EELK Nõo Kogudus)

ANNETUSED KIRIKU JA KÕRVALHOONE RESTAUREERIMISEKS:
A/a EE11 2200 2210 5844 2062 (saaja: EELK Nõo Püha Laurentsiuse Kogudus)

Juhatuse esimees Madis Kanarbik, tel 504 6570;
e-post madis.kanarbik@gmail.com
Koguduse õpetaja Mart Jaanson, tel 745 5195 (kantseleis),
749 3344 (kodus), 5661 1443; e-post mart.jaanson@eelk.ee
Koguduse veebilehekülj www.nookirik.ee

**Õpetaja kõnetund kiriku käärkambris
kolmapäeval ja reedel kl 9.30-11.30**

**Reedel, 9. juunil
kell 18.00-23.00
on Nõo Püha Laurentsiuse
kiriku ukse avatud**

Kirikute Öö üritusteks.

Saab tutvuda kirikuga, osaleda
palvustel, kuulata koori- ja
viilimuusikat.
Kõik on lahkesti palutud!
Info koguduse õpetajalt
telefonil 5661 1443.
Vt ka nookirik.ee.

EESTI LIPU SÜNNIPÄEV

6. juunil Nõos

kl. 11.00 - rongkäigud algusega
kooli ja vallamaja juurest

kl. 11.15 - sõnavõttud ja esinemised
kirikuaias

kl. 12.00 - kontsert-loeng kirikus

NÕO PÄEVAKESKUSES

16. mail kell 9.00
**LÄHME KVARTALI
VEEKESKUSESSE**

18. mail kell 18.00
"SULUSEIS"
Tartu Sadamateatris

30. mail kell 13.00
PEAME PIKNIKKU!
Kogunemine päevakeskuse
juures kell 12.30.

6. juunil kell 7.00
REIS LÄTIMAALE
Külastame Riia linna,
Rundale lossi ja puukoole.

13. juunil kell 8.00
**SÕIDAME KARULA
RAHVUSPARKI**

1.-2. juulil
SÕIDAME LÄÄNEMAALE
Tel 745 5134, 5804 9730.

**30. maist kuni 02. septembrini
Nõo raamatukogu avatud:**

**T-R kell 10.00-17.00
L kell 10.00-14.00**

**Kui sa tahad õppida pilli
mängima, siis tule
NÕO MUUSIKAKOOLI**

SISSEASTUMISKATSETE KONSULTATSIOON
19. mail kell 15.00

SISSEASTUMISKATSED toimuvad kell 17.30:
22. mail klaver, kitarr, flööt, saksofon
27. mail viiul, akordion, löökpillid

**H. Prosti Põllumajandusmasinate Muuseumis
(Peedumäe Muuseumi territooriumil) 27. mail**

LAAT

Rehepeksumasina ja mootorite käivitamine!
Laadale saab tulla müüma ja ostma!
Lisainfo ja registreerumine tel 5562 3292.

Tõravere lasteaed Tõruke kutsub

KEVADLAADALE
1. juunil kell 16-18

**Laat toimub lasteaia õuealal (Observatooriumi 9a).
Info tel 5665 0049, toruke@nvv.ee**

Taimed, laste riided, käsitöö, hoidised...
Jagamine, vahetus ja müük.

**Võta midagi maitsvat kaasa,
sest kohapeal toimub ka PIKNIK!**

**ELU ON PARIM MEELELAHUTUS
(pärast surma jõuab mossitada külli)
kahes vaatuses**

**ANDRUS
VAARIK**

**Luke mõisapargis 15. juunil
kell 19.00**

Vestlus
publikuga
vabas
vormis,
küside
võib
kõike!

KOMÕÖDIATEATER
50 38 045

**Luke mõisa hooaja avaüritus
koos KOHVIKUTE PÄEVAGA
pühapäeval, 21. mail**

**MÕISAPARGI
KOHVIK-TEATER**

KELL 12 - 14.30
erinevad kohvikud Luke mõisapargis

KELL 15
Nõo lasteaia Särakrõllide rühma lapsed -
näidend "Naeris"

Nõo Põhikooli 8. klassi näiteringi tüdrukud -
"Lühilood inimestest"

Nõo Reaalgümnaasiumi näitering -
"Ühe õnn on teise õnnetus"

Mõisaaja tantse tantsib
tantsugrupp Mathilde

ÕNNELOOS - iga loos võidab
Osalejate vahel loositakse välja pileteid selle
hooaja kontsertidele ja etendustele

Nõo Näitetrupp 24. mail kell 19

MEERI SELTSIMAJAS

Aircé Pajur

KUIDAS MAJANDADA PÕLETUSAHJU
chh. Taevale lähemale

Lavastaja: VAIKE TIITS Osades: ANNIKA ROSENTHAL, ULJA KÄOS, VAIKE TIITS
Mell: Kai Toom Etenduses on kasutatud TIMO LIGE muusikat Pilet 4 €

SUVELAVASTUS

**TEE TÖÖD
JA NÄE VAEVA,
SIIS TULEB KA...**

LUKE MÕISAPARGIS
26., 28., 29., 30. JUULIL JA
2., 3. AUGUSTIL KELL 19